

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Правни оквир за медијацију и вансудско решавање спорова у Републици Србији

децембар 2017. године

САДРЖАЈ

1. Закон о посредовању у решавању спорова ("Службени гласник РС", број 55 од 23. маја 2014.).....	4
2. Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72 од 28. септембра 2011, 49 од 5. јуна 2013 - УС, 74 од 21. августа 2013 - УС, 55 од 23. маја 2014)	20
3. Породични закон („Службени гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011- др. закон и 6/2015)	22
4. Закон о социјалној заштити ("Сл. гласник РС", бр. 24/2011)	27
5. Закон о заштити потрошача ("Сл. гласник РС", бр. 62/2014 и 6/2016 - др. закон)	28
6. Закон о заштити корисника финансијских услуга ("Службени гласник РС", бр. 36 од 27. маја 2011, 139 од 18. децембра 2014.)	31
7. Закон о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 55/2004, 70/2004- испр. 61/2005,61/2005- др. закон, 85/2005- др. закон, 101/2007, 63/2009- одлука УС, 107,2009, 99/2011, 119/2012, 116/2013 и 139/2014- др. закон)	35
8. Закон о стечају ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС, 83/2014 и 113/2017)	36
9. Закон о споразумном финансијском реструктурирању ("Сл. гласник РС", бр. 89/2015)	38
10. Закон о заштитнику грађана ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005 и 54/2007).....	40
11. Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/2009).....	41
12. Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС“, бр. 36/2010)	42
13. Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 і 13/2017 – одлука УС)	46
14. Закон о мирном решавању радних спорова („Службени гласник РС“, бр. 125/2004 и 104/2009).....	47

15. Законик о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016)	64
16. Кривични законик ("Сл. Гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016)	65
17. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица („Службени гласник РС“, бр. 85/2005).....	65
18. Закон о заштити узбуњивача ("Сл. гласник РС", бр. 128/2014).....	66
19. Закон о извршењу и обезбеђењу ("Сл. гласник РС", 106/2015 и 106/2016 - аутентично тумачење).....	67
20. Закон о јавном бележничтву ("Сл. гласник РС", бр. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 - др. закон, 93/2014 - др. закон, 121/2014, 6/2015 и 106/2015)	68
Прописи везани за адвокатуру	69
21. Закон о адвокатури („Службени гласник РС“, бр. 31/2011 и 24/2012 - одлука УС)	69
22. Кодекс професионалне етике адвоката („Службени гласник РС“, број 27 од 6. априла 2012. године).....	70
23. Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Сл. гласник РС", бр. 121/2012)	70

1. Закон о посредовању у решавању спорова ("Службени гласник РС", број 55 од 23. маја 2014.)

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се појам, начела, поступак и правно дејство посредовања у решавању спорова, услови за обављање посредовања, права и дужности посредника и програм обуке посредника.

Појам посредовања

Члан 2.

Посредовање је поступак, без обзира на назив, у којем стране добровољно настоје да спорни однос реше путем преговарања, уз помоћ једног или више посредника, који странама помаже да постигну споразум (у даљем тексту: посредовање).

Примена закона

Члан 3.

Посредовање се примењује у спорним односима у којима стране могу слободно да располажу својим захтевима, ако другим законом није прописана искључива надлежност суда или другог органа, без обзира да ли се спроводи пре или после покретања судског или другог поступка.

Посредовање је могуће нарочито у имовинскоправним споровима чији је предмет испуњење обавезе на чинидбу, другим имовинскоправним споровима, у породичним, привредним споровима, управним стварима, споровима из области заштите животне средине, у потрошачким споровима, као и у свим другим спорним односима, у којима посредовање одговара природи спорних односа и може да помогне њиховом разрешењу.

Одредбе овог закона примењују се и на посредовање у кривичним и прекршајним стварима у погледу имовинскоправног захтева и захтева за накнаду штете, као и у радним споровима ако посебним законом није другачије прописано.

Одредбе овог закона не примењују се на решавање спорних односа у вези са утврђивањем и наплатом јавних прихода.

Примена начела и стандарда посредовања

Члан 4.

Питања која нису изричито уређена овим законом решавају се у складу са начелима посредовања предвиђеним овим законом и стандардима посредовања садржаних у актима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе.

II. МЕЂУНАРОДНО ПОСРЕДОВАЊЕ И ПОСРЕДОВАЊЕ У ПРЕКОГРАНИЧНИМ СПОРОВИМА

Међународно посредовање

Члан 5.

Међународно посредовање, у смислу овог закона, је посредовање у спорним односима са страним елементом:

- 1) ако стране у време постизања сагласности о посредовању имају пребивалиште или пословно седиште у различитим државама;
- 2) ако држава у којој стране имају пребивалиште или пословно седиште није држава у којој треба да се изврши битан део обавеза из пословног односа, односно држава са којом је предмет спора најуже повезан.

Ако се посредовање у спорним односима из става 1. овог члана води у Републици Србији примењују се одредбе овог закона, осим ако се стране нису другачије споразумеле.

Посредовање у прекограничним споровима

Члан 6.

Одредбе овог закона примењују се и у прекограничним споровима у грађанским и трговачким стварима, у складу са законом.

Прекогранични спор је спор у ком једна од страна има пребивалиште или уобичајено боравиште у држави чланици Европске уније (у даљем тексту: држава чланица), док га друга страна нема на дан када:

- су се стране споразумеле о посредовању након што је дошло до спора,
- је суд одредио посредовање,
- је по националном закону настала обавеза посредовања,
- је суд којем је поднесена тужба упутио странке на посредовање.

Независно од става 2. овог члана, прекограничним спором се сматра и онај спор где су, по окончању посредовања у решавању спора, између истих страна покренути судски поступак или арбитража у држави чланици различитој од оних где су стране имале стално или уобичајено пребивалиште на дан из става 2. овог члана.

Пребивалиште или седиште у прекограничном спору

Члан 7.

Приликом одлучивања да ли страна има пребивалиште на територији Републике Србије пред чијим судом се води поступак, суд ће применити право Републике Србије.

Ако страна нема пребивалиште у Републици Србији пред чијим се судом води поступак, за одлучивање да ли страна има пребивалиште у другој држави чланици суд ће примењивати право те државе чланице.

Привредно друштво или друго правно лице има седиште у месту у ком има регистровано седиште, седиште органа управљања или главно место пословања.

За одлучивање да ли привредно друштво има седиште у држави чланици пред чијим судом се води поступак суд ће применити право меродавно за решавање сукоба закона.

Извршење споразума постигнутим посредовањем у прекограничном спору

Члан 8.

Ако држава чланица, у складу са својим прописима, гарантује могућност страна или једној од њих, уз изричито пристанак друге стране, да писани споразум постигнут посредовањем у прекограничном спору постане извршан, суд у Републици Србији ће признати и извршити такав споразум.

Ако је садржај споразума у држави чланици унесен у неку другу извршну исправу, тако што га је суд или други надлежни орган потврдио пресудом, одлуком или другом извршном исправом у складу са правом државе у којој је поднет захтев, на признање извршења те извршне исправе примењују се правила меродавна за признање тих исправа.

О предлогу за признање извршења споразума из става 1. овог члана у предметима из стварне надлежности привредних судова надлежан је Привредни суд у Београду, а у осталим предметима Виши суд у Београду.

III. НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА

Добровољност

Члан 9.

Поступак посредовања се спроводи добровољно, на основу изричите сагласности страна, осим у спорним односима у којима је посебним законом покретање поступка посредовања предвиђено као услов за вођење судског или другог поступка.

Суд или други орган, који је у складу са посебним законом обавезан да странкама укаже на могућност примене посредовања, дужан је да пружи сва потребна обавештења у циљу потпуне обавештености странака о могућности спровођења посредовања.

Обавезу из става 2. овог члана суд или други орган може извршити и упућивањем странака код посредника.

Стране се слободно споразумевају о начину спровођења посредовања.

Посредник спроводи посредовање на начин који сматра одговарајућим, узимајући у обзир предлоге страна, околности случаја и потребу за брзим решењем спорног односа.

Равноправност

Члан 10.

У поступку посредовања стране су равноправне.

Посредник је дужан, уважавајући све околности случаја, да странама обезбеди равноправан положај.

Учествовање и присуствовање у поступку посредовања

Члан 11.

У поступку посредовања стране као физичка лица учествују лично.

Пуномоћник физичког лица, као стране у поступку посредовања, може учествовати у поступку посредовања уз страну коју заступа.

Правно лице, као страну у поступку посредовања, заступа законски заступник уписан у одговарајући регистар, односно овлашћени пуномоћник.

Поступку посредовања, уз сагласност страна, могу да присуствују и трећа лица која стране одреде.

Искључење јавности

Члан 12.

У поступку посредовања јавност је искључена.

Поверљивост

Члан 13.

Сви подаци, предлози и изјаве из поступка посредовања или у вези са поступком посредовања су поверљиви, ако се стране нису другачије споразумеле, осим оних који

се морају саопштити на основу закона, ради заштите јавног поретка, посебно када је то потребно ради осигурања заштите најбољег интереса детета или ради спречавања наношења штете физичком или психичком интегритету лица, као и у случају ако је то потребно ради спровођења споразума страна.

Стране, њихови законски заступници и пуномоћници, посредник, трећа лица која присуствују поступку посредовања, као и лица која обављају административне послове за потребе посредовања, дужни су да све податке, предлоге и изјаве у вези са поступком посредовања чувају као тајну и одговарају за штету насталу кршењем ове обавезе.

Неутралност

Члан 14.

Посредник у поступку посредовања поступа неутрално.

Хитност

Члан 15.

Поступак посредовања спровешће се без одлагања, у најкраћем могућем времену.

Прихватљивост доказа у другим поступцима

Члан 16.

Предлози изнети током посредовања који су дати искључиво ради закључења споразума не могу се користити у судском, арбитражном или другом поступку, нити саопштити на други начин.

Стране, њихови законски заступници и пуномоћници, посредници, трећа лица која присуствују поступку посредовања, као и лица која обављају административне послове за потребе посредовања, не могу се у било ком судском или другом поступку позивати на околности, сведочити или предлагати као доказ:

1) чињеницу да је једна страна предложила спровођење поступка посредовања или изразила вољу да у овом поступку учествује;

2) мишљења и ставове које је страна у поступку посредовања изразила или предлоге које је у том поступку изнела искључиво у циљу постизања споразума;

3) могуће начине решавања спорног односа које је током поступка посредовања изнео посредник и чињеницу да је страна у поступку показала спремност да прихвати предложени начин решавања спорног односа;

4) исправу која је припремљена искључиво за потребе поступка посредовања.

Суд или други орган који води поступак неће прихватити предлоге из става 2. овог члана.

Ако се у поступку посредовања страна позвала на неки доказ који би у другом поступку могла ускратити, коришћење таквог доказа у поступку посредовања не значи пристанак на његово коришћење у другом поступку.

IV. ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА

Предлог за покретање поступка

Члан 17.

Ако једна страна упути предлог за закључење споразума о приступању посредовању, друга страна је дужна да се о наведеном предлогу изјасни, у року од 15 дана од дана достављања предлога, писаним путем.

Када је покретање поступка посредовања посебним законом предвиђено као услов за вођење судског или другог поступка, односно ако су се стране приликом закључења уговора обавезале да ће спор покушати да реше путем посредовања пре покретања судског или другог поступка, страна је дужна да писаним путем предложи другој страни закључење споразума о приступању посредовању.

Покретање поступка посредовања

Члан 18.

Поступак посредовања се покреће закључењем споразума о приступању посредовању.

Ако се странке у току судског или другог поступка сагласе да приступе решавању спора посредовањем уз застој судског поступка, поступак посредовања се покреће достављањем суду или другом органу пред којим се води поступак споразума о приступању посредовању.

У случају из става 2. овог члана долази до застоја судског поступка, који може бити одређен само једном по овом основу и не може трајати дуже од 60 дана.

Споразум о приступању посредовању

Члан 19.

Стране и посредник закључују споразум о приступању посредовању у писаној форми којим потврђују избор посредника, уређују међусобна права и обавезе у складу са начелима посредовања, утврђују трошкове посредовања и друга питања од значаја за спровођење посредовања.

Избор посредника

Члан 20.

Поступак посредовања спроводи један или више посредника, које стране споразумно одреде.

Ако стране споразумно не одреде посредника, могу затражити да посредника одреди суд или други орган пред којим се води поступак.

Искључење посредника

Члан 21.

Посредник не може бити судија који поступа у предмету поводом спорног односа, односно службено лице које одлучује о захтеву страна у вези са спорним односом у управном или неком другом поступку.

Изузеће посредника

Члан 22.

Посредник ће се изузети из поступка посредовања у коме има лични интерес или ако из других разлога није у могућности да поступа непристрасно.

Посредник је дужан да обавести стране о свим околностима које би могле да доведу у сумњу његову непристрасност.

Посредник може спроводити поступак посредовања и у случају када се стране, након што су обавештене о постојању околности из ст. 1. и 2. овог члана, сагласе да он води поступак.

Спровођење поступка

Члан 23.

На почетку поступка посредовања, посредник упознаје стране са циљем посредовања, улогом посредника, правилима и трошковима поступка.

Стране се слободно споразумевају о начину спровођења посредовања упућивањем на одређена правила поступка или на други начин.

Посредник може да води заједничке или одвојене разговоре са странама, као и да предлоге и ставове једне стране, уз њену сагласност пренесе другој страни.

Свака страна може одустати од даљег учешћа у поступку посредовања у било којој фази поступка.

Посредник може обуставити поступак посредовања ако процени да даље спровођење поступка није целисходно.

Окончање поступка

Члан 24.

Поступак посредовања окончава се:

- 1) закључењем споразума о решавању спора посредовањем;
- 2) одлуком посредника да се поступак обуставља, јер даље вођење поступка није целисходно;
- 3) изјавом једне стране да одустаје од даљег спровођења поступка, осим у случају ако у поступку посредовања учествује више страна, које након одустанка једне од страна одлуче да наставе поступак посредовања;
- 4) протеком рока од 60 дана од дана закључења споразума о приступању посредовању, осим уколико се стране не споразумеју другачије.

Ако се поступак посредовања спроводи на основу упута суда или другог органа, посредник је дужан да обавештење о начину окончања поступка посредовања достави суду или другом органу.

Ако је покренути поступак посредовања, који је посебним законом предвиђен као услов за вођење судског или другог поступка, окончан на начин из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, посредник је дужан да обавести надлежни орган или организацију о исходу поступка посредовања.

Дејство посредовања на рокове застарелости и преклузивне рокове

Члан 25.

Покретањем поступка посредовања почиње застој застарелости потраживања у односу на захтев поводом кога се спроводи поступак посредовања, који не може трајати дуже од 60 дана.

По истеку рока из става 1. овог члана рок застарелости наставља да тече.

Ако је законом одређен посебан рок за подношење тужбе тај рок не тече док поступак посредовања траје, али не дуже од 60 дана.

Споразум о решавању спора путем посредовања

Члан 26.

Садржину споразума о решавању спора путем посредовања одређују стране у поступку посредовања.

Споразум се сачињава у писаној форми и потписују га посредник, стране у поступку посредовања и пуномоћници који присуствују посредовању.

Посредник учествује у састављању и изради споразума, уколико се стране у поступку сагласе.

Ако стране у поступку посредовања не постигну споразум због несагласности о правним питањима, могу постићи писану сагласност о чињеничним питањима.

Чињенична питања обухваћена сагласношћу воља страна у поступку сматраће се неспорним у судском или другом поступку.

Споразум о решавању спора путем посредовања као извршна исправа

Члан 27.

Споразум о решавању спора путем посредовања из члана 26. овог закона може имати снагу извршне исправе ако су испуњени следећи услови:

1) да садржи изјаву дужника којом пристаје да поверилац на основу споразума о решавању спора путем посредовања, након доспелости потраживања може покренути поступак принудног извршења (клаузула извршности);

2) да су потписи страна и посредника оверени од стране суда или јавног бележника.

Неће се дозволити принудно извршење споразума о решавању спора путем посредовања ако закључење овог споразума није дозвољено, ако је споразум супротан јавном поретку, ако споразум није подобан за извршење или је предмет извршења немогућ.

Сходна примена Закона о облигационим односима

Члан 28.

На закључивање, дејство и престанак споразума закљученог у поступку посредовања из члана 26. овог закона сходно се примењују одредбе Закона о облигационим односима којима се уређује вансудско поравнање.

Трошкови посредовања

Члан 29.

У поступку посредовања свака страна сноси своје трошкове, а заједничке трошкове носе на једнаке делове, ако се нису другачије споразумеле.

Заједничке трошкове посредовања чине награда за рад посредника и накнада трошкова које је посредник имао у вези са поступком посредовања.

Висина награде за рад и висина накнаде трошкова посредника одређује се према Тарифи о наградама и накнадама у поступку посредовања коју доноси министар надлежан за послове правосуђа (у даљем тексту: министар), ако се стране другачије не споразумеју.

Стране се ослобађају плаћања трошкова посредовања под условима утврђеним посебним законом.

Посредници могу да обављају посредовање без награде.

V. ОДНОС ПОСРЕДОВАЊА И СУДСКОГ ИЛИ ДРУГОГ ПОСТУПКА

Покретање поступка посредовања и судског поступка

Члан 30.

Стране могу покренути поступак посредовања пре или након покренутог судског поступка.

Стране могу покренути поступак посредовања и у току поступка по правним лековима или у току извршног поступка.

Стране које су се уговором обавезале да у случају спора покушају да спорни однос реше посредовањем пре покретања судског или другог поступка правне заштите, могу од поступка посредовања одустати у сваком тренутку.

Обавеза плаћања таксе у случају постизања споразума о решавању спора путем посредовања

Члан 31.

Ако се постигне споразум о решавању спора путем посредовања након покренутог судског или другог поступка до закључења првог рочишта за главну расправу, странке се могу ослободити плаћања судских, односно административних такси, у складу са законом који уређује судске, односно административне таксе.

Обезбеђење техничких услова за спровођење посредовања

Члан 32.

Ако је поступак посредовања покренут у току судског поступка, суд ће омогућити спровођење посредовања у судској згради, ван радног времена, у складу са Судским пословником.

VI. ПОСРЕДНИК

Услови за обављање посредовања

Члан 33.

Посредник је физичко лице које на независан, неутралан и непристрасан начин посредује између страна у спорном односу.

За обављање послова посредника лице мора да испуњава следеће услове:

- 1) да је пословно способно;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) да је завршило основну обуку за посредника;
- 4) да има високу стручну спрему;
- 5) да није осуђивано на безусловну казну затвора за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова посредовања;
- 6) да има дозволу за посредовање;
- 7) да је уписано у Регистар посредника.

У одређеним областима законом могу бити прописани посебни услови за обављање посредовања.

У међународном посредовању и посредовању у прекограничним споровима посредник може бити и страни држављанин под условом да је овлашћен да се бави посредовањем у другој држави, под условом узајамности.

Посредник може бити и држављанин државе чланице, под условом да је овлашћен да се бави посредовањем у држави чланици.

Судије могу обављати посредовање искључиво ван радног времена и без накнаде.

Дужности посредника

Члан 34.

Посредник је дужан да:

- 1) посредује у складу са начелима посредовања и Етичким кодексом посредника (у даљем тексту: Етички кодекс) који доноси министар;
- 2) у породичним споровима поступа у складу са начелом заштите најбољег интереса детета;
- 3) спроведе и оконча поступак посредовања у најкраћем року;
- 4) странама поднесе обрачун трошкова;

5) министарству надлежном за послове правосуђа (у даљем тексту: министарство) поднесе годишњи извештај о обављеним посредовањима који садржи податке о врсти спорног односа, месту у којем је спроведен поступак посредовања и начину окончања поступка посредовања, уз поштовање начела поверљивости.

Посредник не може да намеће странама решење, да даје обећања и правне савете, нити да гарантује одређени исход посредовања.

Одговорност за штету

Члан 35.

Посредник је одговоран за штету коју нанесе странама поступајући супротно Етичком кодексу, својим незаконитим поступањем, намерно или грубом непажњом, у складу са општим правилима о одговорности за штету.

VII. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПОСРЕДОВАЊЕ

Поступак издавања дозволе за посредовање

Члан 36.

Издавање дозволе за посредовање је поступак у коме се утврђује да ли неко лице испуњава услове за обављање посредовања прописане овим законом.

Дозвола за посредовање

Члан 37.

Дозвола за посредовање је јавна исправа којом се потврђује да лице испуњава услове за обављање посредовања.

Право на добијање дозволе за посредовање има лице које испуњава услове из члана 33. став 2. тач. 1) до 5) и став 3. овог закона.

Дозвола за посредовање издаје се први пут са роком важења од три године, а када се обнавља издаје се на рок од пет година.

Образац дозволе за рад прописује министар.

Обнављање дозволе за посредовање

Члан 38.

Дозвола за посредовање се обнавља на захтев посредника, по протеку рока на који је издата.

Захтев из става 1. овог члана се подноси пре истека рока на који је дозвола издата.

За обнављање дозволе за посредовање, поред услова из члана 37. став 2. овог закона, посредник мора да испуњава и следеће услове:

- 1) најмање десет часова стручног усавршавања посредника у току једне године;
- 2) најмање пет посредовања за време важења дозволе за посредовање.

У поступку обнављања дозволе за посредовање посебно се води рачуна о поштовању Етичког кодекса у испуњавању обавеза прописаних овим законом и подзаконским актима, од стране посредника.

Одузимање дозволе за посредовање

Члан 39.

Посреднику се одузима дозвола за посредовање уколико се утврди да не испуњава услове из члана 33. став 2. тач. 1) до 5) и став 3. овог закона и ако се у посредовању не придржава правила поступка предвиђених овим законом.

Предлог за одузимање дозвола за посредовање могу поднети суд или други орган који води поступак и министарство.

Надлежност

Члан 40.

Поступак издавања, обнављања и одузимања дозволе за посредовање спроводи министарство.

Поступак одузимања дозволе за посредовање спроводи се пред комисијом коју именује министар (у даљем тексту: комисија).

Министар на предлог комисије доноси одлуку о одузимању дозволе за посредовање.

Против одлуке министра којом се одбија захтев за издавање и обнављање дозволе за посредовање, односно одлуке којом се одузима дозвола за посредовање може се покренути управни спор.

Поступак издавања, обнављања и одузимања дозволе за посредовање ближе се уређује актом министра.

Комисија

Члан 41.

Комисију чине три члана, и то по један из реда судија, посредника и министарства, које именује министар на период од четири године.

Чланство у комисији престаје пре истека времена на које је члан именован, ако то сам затражи или му престане функција, односно радни однос или друго својство који су били основ за именовање у комисију.

Чланови комисије имају право на накнаду за рад коју одређује министар према броју предмета које је комисија обрадила.

Стручне и административне послове за потребе комисије обавља министарство.

Рад комисије ближе се уређује актом министра.

Регистар посредника

Члан 42.

Лице које је добило дозволу за посредовање уписује се у Регистар посредника који води министарство (у даљем тексту: Регистар).

У Регистар се уписују име и презиме посредника, датум и место рођења, подаци о стручној спреми и занимање, подаци о завршеној обуци за посредника, адреса, е-мејл адреса, број телефона, број и датум одлуке о издавању, односно одузимању дозволе за посредника.

Регистар је јаван и објављује се на интернет страници министарства.

Регистар се води као јединствена јавна централна база података.

Регистар се води у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Начин вођења Регистра ближе се уређује актом министра.

VIII. ОБУКА ПОСРЕДНИКА

Појам и врсте обуке посредника

Члан 43.

Обука посредника је организовано стицање и усавршавање практичних знања и вештина потребних за самостално, ефикасно и успешно обављање послова посредовања.

Обука посредника може бити основна и специјализована.

Завршена основна обука је услов за стицање својства посредника.

Специјализована обука се организује за поједине области или врсте спорова.

Програм обуке

Члан 44.

Програм основне обуке утврђује се актом министра.

Програм специјализоване обуке утврђује се посебним актом струковног удружења за одређену област, уз сагласност министарства.

Акредитација за спровођење обуке

Члан 45.

Програм обуке из члана 44. овог закона спроводе државни органи, други органи и организације као и правна лица, на основу дозволе министарства.

Актом министра ближе се одређују услови и поступак за издавање дозволе из става 1. овог члана, као и надзор над спровођењем обуке.

Министарство води евиденцију о издатим дозволама из става 1. овог члана.

Уверење о завршеној обуци

Члан 46.

Државни и други органи и организације и правна лица из члана 45. став 1. овог закона издају уверења о завршеној основној и специјализованој обуци.

Уверење из става 1. овог члана садржи назив и седиште државног и другог органа и организације и правног лица које издаје уверење, број и датум издавања уверења, врсту завршене обуке за посреднике, као и име и презиме, датум рођења и адресу лица које је завршило обуку.

Министарство води евиденцију издатих уверења.

Образац уверења из става 1. овог члана уређује се актом министра.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

Лица која се до дана почетка примене овог закона налазе на списковима посредника које воде надлежни судови и други органи или на списку посредника Центра за посредовање, као и лица која су до почетка примене овог закона завршила програм обуке за посреднике, у складу са Правилником програма обуке за посредника („Службени

гласник РС”, број 44/05), нису обавезна да заврше основну обуку за посреднике прописану овим законом.

Члан 48.

Поступци посредовања који су у току на дан ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о посредовању – медијацији („Службени гласник РС”, број 18/05).

Члан 49.

Подзаконски акти прописани овим законом биће донети у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о посредовању – медијацији („Службени гласник РС”, број 18/05), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 50.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о посредовању – медијацији („Службени гласник РС”, број 18/05).

Члан 51.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2015. године, осим одредаба чл. 6. до 8. и члана 33. став 5. које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

2. Закон о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72 од 28. септембра 2011, 49 од 5. јуна 2013 - УС, 74 од 21. августа 2013 - УС, 55 од 23. маја 2014)

Члан 11.

Суд ће да упути странке на медијацију или на информативно рочиште за медијацију, у складу са законом, односно да укаже странкама на могућност за вансудско решавање спора медијацијом или на други споразуман начин.

Члан 67. ст.1 т. 6.

Судија не може да врши судијску дужност (искључење) ако:

б) је у истом предмету учествовао у поступку медијације или у закључењу судског поравнања које се побија у парници или је донео одлуку која се побија или је заступао странку као адвокат;

Члан 152 (ст. 3)

Ако странка предложи извођење доказа, дужна је да по налогу суда унапред положи износ потребан за подмирење трошкова који ће да настану поводом извођења доказа.

Ако извођење доказа предлажу обе странке, суд ће да одреди да износ потребан за подмирење трошкова положи обе странке на једнаке делове. Ако је суд одредио извођење доказа по службеној дужности, одредиће да износ положи странка на коју пада терет доказивања чињенице о којој се изводи доказ.

Ако се у току поступка странке споразумеју да се покуша медијација или суд упути странке на поступак медијације суд ће да одреди да износ потребан за подмирење трошкова овог поступка положи обе странке на једнаке делове.

Суд ће да одустане од извођења доказа ако износ потребан за подмирење трошкова не буде положен у року који суд одреди. У том случају суд ће, с обзиром на све околности, по свом уверењу да цени од каквог је значаја то што странка није у року положила износ потребан за подмирење трошкова.

Изузетно од одредбе става 4. овог члана, ако суд по службеној дужности одреди извођење доказа ради утврђивања чињеница у вези са применом члана 3. став 3. овог закона, а странке не положи одређени износ, трошкови за извођење доказа исплатиће се из средстава суда.

Члан 158

Свака странка сноси своје трошкове ако је парница окончана судским поравнањем или поравнањем после успешне медијације, осим ако се странке другачије не споразумеју или ако је то посебним законом другачије прописано.

У парничне трошкове улазе трошкови поравнања које је покушано, а није успело и трошкови медијације која је покушана (члан 152. став 3), а није успела.

Члан 305. (ст. 3.)

Припремно рочиште почиње излагањем тужбе, после чега тужени износи одговор на тужбу.

Ако је потребно суд ће да затражи од странака разјашњење у погледу њихових навода или предлога.

Суд ће да упозна странке са њиховим правом да спор могу да реше медијацијом.

Члан 340

Ако је то посебним законом прописано или када странке сагласно предложе решавање спора путем медијације, суд ће да застане са поступком и упути странке на медијацију.

Члан 341

Поступак медијације спроводи се у складу са посебним законом.

Суд ће да закаже рочиште за главну расправу уколико странке не реше спор путем медијације по протеку рока од 30 дана од дана када странка обавести суд да је одустала од медијације.

Глава XXX

ПОСТУПАК У ПАРНИЦАМА ПОВОДОМ КОЛЕКТИВНИХ УГОВОРА

Члан 443

У поступку у парницама поводом колективних уговора учесници у закључивању колективног уговора остварују заштиту права када настане спор о поједином спорном питању у поступку закључивања, односно измена и допуна закљученог колективног уговора, под условом да спор о спорном питању није решен мирним путем или путем арбитраже коју су образовали учесници колективног уговора у складу са одредбама посебног закона.

Члан 444

У поступку у парницама поводом колективних уговора суд може да застане са поступком најдуже до 30 дана да би странке покушале да спор реше мирним путем.

Суд увек приликом одређивања рокова и рочишта у поступку у парницама поводом колективних уговора посебно води рачуна о потреби хитног решавања ових спорова.

3. **Породични закон** („Службени гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011- др. закон и 6/2015)

Поступак посредовања

Садржина поступка посредовања

Члан 229

Поступак посредовања (у даљем тексту: посредовање) обухвата поступак за покушај мирења (у даљем тексту: мирење) и поступак за покушај споразумног окончања спора (у даљем тексту: нагодба).

Када се спроводи посредовање

Члан 230

(1) Посредовање се редовно спроводи уз поступак у брачном спору који је покренут тужбом једног од супружника.

(2) Посредовање у брачном спору се не спроводи:

1. ако један од супружника не пристане на посредовање;
2. ако је један од супружника неспособан за расуђивање;
3. ако је боравиште једног од супружника непознато;
4. ако један или оба супружника живе у иностранству.

Ко спроводи посредовање

Члан 231

(1) Посредовање, по правилу, спроводи суд.

(2) Уз позив на рочиште за посредовање доставља се и тужба за поништење или развод брака.

(3) Судија који руководи посредовањем не може учествовати у доношењу одлуке у некој каснијој фази поступка, осим ако је посредовање успело.

Како се спроводи посредовање

Члан 232

(1) По пријему тужбе за поништење или развод брака, суд заказује рочиште за посредовање које се одржава само пред судијом појединцем.

(2) Судија који руководи посредовањем дужан је да препоручи супружницима да се подвргну и психо-социјалном саветовању.

(3) Ако супружници пристану на психо-социјално саветовање, суд ће на њихов предлог, или уз њихову сагласност, поверити посредовање надлежном органу старатељства, брачном или породичном саветовалишту, односно другој установи која је специјализована за посредовање у породичним односима.

(4) Поверавање се врши достављањем тужбе за поништење или развод брака.

Мирење

Када се спроводи мирење

Члан 233

Мирење се спроводи само у брачном спору који је покренут тужбом за развод брака.

Сврха мирења

Члан 234

Сврха мирења јесте да се поремећени однос супружника разреши без конфликта и без развода брака.

Позив на мирење

Члан 235

(1) На мирење се позивају оба супружника.

(2) Пуномоћници не могу заступати супружнике нити могу присуствовати мирењу.

Када је мирење успело

Члан 236

Ако се супружници помире, сматраће се да је тужба за развод брака повучена.

Када мирење није успело

Члан 237

(1) Ако се један или оба супружника, иако су уредно позвани, не одазову позиву за мирење, сматраће се да мирење није успело и наставиће се поступак нагодбе.

(2) Ако не дође до помирења, у смислу става 1 овог члана, али суд односно установа којој је поверен поступак посредовања процени да има изгледа да до помирења дође, са мирењем се може наставити.

Записник о мирењу

Члан 238

(1) О мирењу суд односно установа којој је поверен поступак посредовања саставља записник који садржи изјаве супружника о томе да су се помирили односно да мирење није успело.

(2) Установа којој је поверен поступак посредовања дужна је да о резултату мирења обавести суд којем је поднета тужба за развод брака и достави му записник о мирењу.

Трајање мирења

Члан 239

(1) Суд односно установа којој је поверен поступак посредовања дужни су да мирење спроведу у року од два месеца од дана достављања тужбе суду односно установи.

(2) Ако установа којој је поверен поступак посредовања не обавести суд о резултатима мирења у року од три месеца од дана када јој је достављена тужба за развод брака, поступак мирења ће спровести суд.

(3) Рочиште за мирење суд је дужан да закаже тако да се одржи у року од 15 дана од дана када је истекао рок из става 2 овог члана.

Нагодба

Када се спроводи нагодба

Члан 240

Нагодба се спроводи у брачном спору који је покренут тужбом за поништење брака, односно тужбом за развод брака а мирење супружника није успело.

Сврха нагодбе

Члан 241

(1) Сврха нагодбе јесте да се поремећени однос супружника разреши без конфликта након поништења или развода брака.

(2) Суд односно установа којој је поверен поступак посредовања настојаће да супружници постигну споразум о вршењу родитељског права и споразум о деоби заједничке имовине.

Позив на нагодбу

Члан 242

На нагодбу се позивају оба супружника и њихови пуномоћници.

Када је нагодба успела

Члан 243

(1) Ако супружници постигну споразум о вршењу родитељског права и споразум о деоби заједничке имовине, сматраће се да је нагодба успела.

(2) Ако супружници постигну само споразум о вршењу родитељског права или само споразум о деоби заједничке имовине, сматраће се да је нагодба делимично успела.

(3) Ако је нагодба успела или је делимично успела, споразум супружника о деоби заједничке имовине уноси се у изреку пресуде о поништењу или разводу брака.

(4) Ако је нагодба успела или је делимично успела, споразум супружника о вршењу родитељског права уноси се у изреку пресуде о поништењу или разводу брака уколико суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета.

Када нагодба није успела

Члан 244

(1) Ако се један или оба супружника, иако су уредно позвани, не одазову позиву на нагодбу, сматраће се да нагодба није успела и наставиће се поступак по тужби за поништење или развод брака.

(2) Ако не дође до нагодбе, у смислу става 1 овог члана, али суд односно установа којој је поверен поступак посредовања процени да има изгледа да се нагодба постигне, са нагодбом се може наставити.

Записник о нагодби

Члан 245

(1) О нагодби суд односно установа којој је поверен поступак посредовања саставља записник који садржи споразум супружника о вршењу родитељског права и о деоби заједничке имовине, односно изјаве супружника да нагодба није успела.

(2) Установа којој је поверен поступак посредовања дужна је да о резултату нагодбе обавести суд којем је поднета тужба за поништење или развод брака и достави му записник о нагодби.

Трајање нагодбе

Члан 246

(1) Суд је дужан да нагодбу спроведе у року од два месеца од дана када је окончан поступак мирења односно од дана када је суду достављена тужба за поништење брака.

(2) Установа којој је поверен поступак посредовања дужна је да нагодбу спроведе у року од два месеца од дана када је окончан поступак мирења односно од дана када јој је достављена тужба за поништење брака.

(3) Ако установа којој је поверен поступак посредовања не обавести суд о резултатима нагодбе у року од три месеца од дана када је окончан поступак мирења односно од дана када јој је достављена тужба за поништење брака, поступак нагодбе ће спровести суд.

(4) Рочиште за нагодбу суд је дужан да закаже тако да се одржи у року од 15 дана од дана када је истекао рок из става 3. овог члана.

Члан 313 тачка 3

(3) Када прими захтев родитеља за заснивање усвојења, орган старатељства дужан је да му препоручи да се подвргне психо-социјалном саветовању у органу старатељства, породичном саветовалишту или у другој установи која је специјализована за посредовање у породичним односима.

Члан 314 тачка 4

(4) Орган старатељства може затражити налаз и мишљење и од стручњака породичних саветовалишта или других установа специјализованих за посредовање у породичним односима, као и од здравствених установа.

Члан 322 тачка 2

(2) Службено лице органа старатељства дужно је да препоручи будућим усвојитељима да се подвргну и психо-социјалном саветовању у органу старатељства, породичном саветовалишту или у другој установи која је специјализована за посредовање у породичним односима.

Члан 326 тачка 3

(3) Пре него што дозволи детету увид у матичну књигу рођених, матичар је дужан да упути дете на психо-социјално саветовање у орган старатељства, породично саветовалиште или у другу установу која је специјализована за посредовање у породичним односима.

4. Закон о социјалној заштити ("Сл. гласник РС", бр. 24/2011)

IV УСЛУГЕ И КОРИСНИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Групе услуга социјалне заштите

Члан 40

Услуге социјалне заштите подељене су у следеће групе:

4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге - интензивне услуге подршке породици која је у кризи; саветовање и подршка родитеља, хранитеља и усвојитеља; подршка породици која се стара о свом детету или одраслом члану породице са сметњама у развоју; одржавање породичних односа и поновно спајање породице; саветовање и подршка у случајевима насиља; породична терапија; медијација; СОС телефони; активација и друге саветодавне и едукативне услуге и активности;

5. Закон о заштити потрошача ("Сл. гласник РС", бр. 62/2014 и 6/2016 - др. закон)

XIII. ПОТРОШАЧКИ ПРИГОВОРИ И ВАНСУДСКО РЕШАВАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ СПОРОВА

Национални регистар потрошачких приговора

Члан 139.

Потрошачки приговор је свака представка или притужба којом се пријављује повреда права потрошача из овог и других закона.

Министарство води Национални регистар потрошачких приговора.

Једном годишње, најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину, Министарство јавно објављује и доставља Националном савету извештај о раду Националног регистра потрошачких приговора.

Извештај о раду Националног регистра потрошачких приговора нарочито садржи:

- 1) податке о приговорима потрошача и пруженој правној помоћи;
- 2) уочене недостатке у прикупљању, евиденцији и решавању потрошачких приговора;
- 3) области у којима је забележен највећи број приговора потрошача;
- 4) предлоге за унапређење поступка за прикупљање, евиденцију и решавање потрошачких спорова.

Потрошачки спор

Члан 140.

Потрошачки спор је сваки спор који произилази из уговорног односа потрошача и трговца.

У поступку пред судом у потрошачком спору, у смислу закона којим се уређује парнични поступак, не плаћа се судска такса за тужбу ако вредност предмета спора не прелази износ од 500.000 динара.

Вансудско решавање потрошачких спорова

Члан 141.

Потрошачки спор може се решити вансудским решавањем потрошачких спорова.

Министар ближе уређује услове за вансудско решавање потрошачких спорова, а нарочито правила и критеријуме за рад тела за вансудско решавање потрошачких спорова, као и образац захтева за упис на листу из члана 142. став 1. овог закона и образац за покретање поступка вансудског решавања спора, како би се обезбедило да процес решавања спорова потрошача буде независан, непристрастан, транспарентан, делотворан, брз и правичан.

Вансудско решавање потрошачких спорова, у смислу овог закона, не примењује се:

- 1) за решавање спорова по процедурама које је установио сам трговац;
- 2) код непосредних преговора између потрошача и трговца;
- 3) приликом настојања судија да спор у току судског поступка реше мирењем страна;
- 4) у поступцима које је трговац покренуо против потрошача;
- 5) у споровима чија вредност прелази 500.000 динара.

Тела за вансудско решавање потрошачких спорова

Члан 142.

Министарство сачињава листу тела за вансудско решавање потрошачких спорова који испуњавају услове прописане чланом 141. став 2. овог закона и јавно је објављује.

Тела из става 1. овог члана су лица која имају својство посредника, у складу са законом којим се уређује посредовање у решавању спорова (медијација), односно сталне арбитражне институције у складу са законом којим се уређује арбитража.

Листа тела за вансудско решавање потрошачких спорова садржи:

- 1) назив, седиште, адресу и интернет адресу свих тела за вансудско решавање потрошачких спорова;
- 2) податке о њиховом унутрашњем уређењу и начину финансирања, укључујући и податке о физичким лицима која су задужена за решавање спорова, њиховом професионалном искуству, накнади и од стране кога су ангажовани;
- 3) пословник о раду;
- 4) просечну дужину трајања спора;
- 5) језик, односно језике на којима се може поднети приговор и спроводити поступак;
- 6) врсте потрошачких спорова које су обухваћене процедуром;
- 7) разлоге због којих тело може да одбије вансудско решавање потрошачког спора.

Једном годишње, најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, тела надлежна за вансудско решавање потрошачких спорова дужна су да јавно објаве и доставе Министарству извештај који садржи податке о примљеним захтевима за покретање спора, покренутим и окончаним споровима, уоченим значајним проблемима и слично, а у складу са чланом 141. став 2. овог закона.

Уколико тела за вансудско решавање потрошачких спорова престану да испуњавају прописане услове и јавно не објаве и не доставе извештај из става 4. овог члана биће брисана са листе тела за вансудско решавање потрошачких спорова.

Право на судску заштиту

Члан 143.

Покретање и вођење поступка вансудског решавања потрошачког спора, не искључује нити утиче на остваривање права на судску заштиту, у складу са законом.

Сходна примена других прописа

Члан 144.

На поступак вођења и окончања вансудског решавања потрошачког спора, сходно се примењују одредбе закона којима се уређују посредовање, арбитража као и други прописи којима се уређује вансудско решавање спорова.

6. Закон о заштити корисника финансијских услуга ("Службени гласник РС", бр. 36 од 27. маја 2011, 139 од 18. децембра 2014.)¹

Остваривање заштите права и интереса корисника

1. Право на приговор даваоцу финансијских услуга

Члан 42.

Корисник има право на приговор, у писменој форми (у даљем тексту: приговор), даваоцу финансијских услуга ако сматра да се тај давалац не придржава одредаба овог закона, других прописа којима се уређују ове услуге, општих услова пословања или добрих пословних обичаја који се односе на те услуге или обавеза из уговора закљученог с корисником.

Корисник има право на приговор у року од три године од дана кад је учињена повреда његовог права или правног интереса.

Корисником из става 1. овог члана сматра се и давалац средства обезбеђења.

Давалац финансијских услуга је дужан да у писменој форми подносиоцу приговора достави јасан и разумљив одговор на приговор најкасније у року од 15 дана од дана пријема приговора, а дужан је и да у том одговору овом подносиоцу укаже на његово право да поднесе притужбу Народној банци Србије у складу с чланом 43. овог закона.

Изузетно од става 4. овог члана, ако давалац финансијских услуга из разлога који не зависе од његове воље не може да достави одговор у року из тог става – тај се рок може продужити за још највише 15 дана, о чему је овај давалац дужан да писмено обавести подносиоца приговора у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Давалац финансијских услуга је дужан да у обавештењу из става 5. овог члана јасно и разумљиво наведе разлоге због којих није могао да достави одговор у року од 15 дана од дана пријема приговора, као и крајњи рок за давање одговора у складу с тим ставом.

¹ Закон о изменама и допунама Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, број 139/2014) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 26. децембра 2014. године и примењује се после истека три месеца од дана његовог ступања на снагу, односно од 27. марта 2015. године, осим одредаба члана 1. ст. 1, 3. и 5. и чл. 2, 9, 14, 16, 17, 20, 22, 24, 25, 26. и 37. овог закона, које ће се примењивати од 1. октобра 2015. године, и одредаба члана 34. овог закона, које ће се примењивати од дана приступања Републике Србије Европској унији (види члан 43. Закона – 139/2014-88); Предлагач закона је Народна банка Србије.

Сектор за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга:
https://www.nbs.rs/internet/latinica/63/63_2/63_2_2/index.html

Прописи из области заштите корисника:
https://www.nbs.rs/internet/latinica/20/index_zast.html

Давалац финансијских услуга не може подносиоцу приговора наплатити накнаду, нити било које друге трошкове за поступање по приговору.

Давалац финансијских услуга дужан је да у пословним просторијама у којима нуди услуге корисницима и на Интернет страници обезбеди могућност подношења приговора, односно могућност да се корисник или давалац средства обезбеђења упознају с начином подношења приговора и начином поступања по приговору.

Народна банка Србије ближе прописује начин подношења приговора, као и начин поступања даваоца финансијских услуга по приговору.

1а Право на притужбу Народној банци Србије

Члан 43.

Ако је незадовољан одговором на приговор из члана 42. овог закона или му тај одговор није достављен у року из тог члана – подносилац приговора може, пре покретања судског спора, Народној банци Србије поднети притужбу, у писменој форми (у даљем тексту: притужба), ако сматра да се давалац финансијских услуга не придржава одредаба овог закона, других прописа којима се уређују ове услуге, општих услова пословања или добрих пословних обичаја који се односе на те услуге или обавеза из уговора закљученог с корисником, односно подносиоцем приговора.

Подносилац приговора може поднети притужбу у року од шест месеци од дана пријема одговора или протеча рока из става 1. овог члана.

Након пријема притужбе, Народна банка Србије ће од даваоца финансијских услуга на ког се притужба односи затражити да се изјасни о наводима из притужбе и достави одговарајуће доказе – у року који му она одреди у свом захтеву, а који не може бити дужи од осам дана од дана пријема овог захтева.

Након изјашњења даваоца финансијских услуга на притужбу, односно протеча рока из става 3. овог члана – Народна банка Србије може од тог даваоца захтевати додатна изјашњења, односно достављање одговарајућих доказа у року који одреди у свом захтеву.

Ако се давалац финансијске услуге не изјасни у прописаном року, односно не достави доказе у складу са ст. 3. и 4. овог члана – Народна банка Србије може, без обзира на даље поступање по притужби, решењем новчано казнити овог даваоца у износу од 100.000 динара, а на ту новчану казну сходно се примењују одредбе члана 45. ст. 5, 7. и 8. овог закона.

Народна банка Србије обавештава подносиоца притужбе о налазу по притужби у року од три месеца од дана пријема притужбе, а у сложенијим предметима тај се рок може продужити за још највише три месеца, о чему је Народна банка Србије дужна да подносиоца притужбе писмено обавести пре истека првобитног рока.

У обавештењу из става 6. овог члана Народна банка Србије указује подносиоцу притужбе на могућност вансудског решавања спорног односа с даваоцем финансијских услуга у поступку посредовања који се спроводи у складу с чланом 44. овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује начин подношења притужбе, као и начин поступања по притужби.

2. Вансудско решавање спорног односа

Члан 44.*

Ако је подносилац приговора незадовољан одговором на приговор или му тај одговор није достављен у прописаном року, спорни однос између подносиоца приговора и даваоца финансијских услуга може се решити у вансудском поступку – поступку посредовања.*

Након што се покрене поступак посредовања, корисник више не може поднети притужбу, осим ако је ово посредовање окончано обуставом или одустанком, а ако је притужба већ поднета – Народна банка Србије ће застати с поступањем по притужби, односно обуставити ово поступање ако је посредовање окончано споразумом.*

Рок за подношење притужбе из члана 43. став 2. овог закона не тече док траје поступак посредовања.*

Поступак посредовања покреће се на предлог једне стране у спору који је прихватила друга страна. Овај предлог обавезно садржи и рок за његово прихватање, који не може бити краћи од пет дана од дана достављања тог предлога.*

Поступак посредовања је поверљив и хитан.*

Стране у спору могу одлучити да се поступак посредовања спроведе пред Народном банком Србије или другим органом или лицем овлашћеним за посредовање.*

Поступак посредовања пред Народном банком Србије бесплатан је за стране у том поступку.*

Поступак посредовања пред Народном банком Србије спроводе запослени у Народној банци Србије – посредници, који су за посреднике именовани одлуком овлашћеног органа у Републици Србији, односно који имају лиценцу посредника и налазе се на списку посредника.*

Поступак посредовања може бити окончан споразумом страна, обуставом или одустанком.*

Споразум страна постигнут у поступку посредовања пред Народном банком Србије сачињава се у писменој форми. Овај споразум има снагу извршне исправе ако садржи изјаву дужника да пристаје да се после доспелости одређене обавезе или испуњења одређеног услова спроведе принудно извршење (клаузула извршности), потписе страна

и потврду о извршности коју ставља Народна банка Србије, а не морају га оверити суд или јавни бележник.*

На поступак посредовања сходно се примењују одредбе прописа којима се уређује посредовање, ако овим законом није друкчије утврђено.*

*Службени гласник РС, број 139/2014

4. Право на судску заштиту

Члан 46.

Покретање и вођење поступка посредовања између корисника и даваоца услуге не искључује нити утиче на остваривање права на судску заштиту, у складу са законом.

7. **Закон о осигурању** („Службени гласник РС“, бр. 55/2004, 70/2004- испр. 61/2005, 61/2005- др. закон, 85/2005- др. закон, 101/2007, 63/2009- одлука УС, 107,2009, 99/2011, 119/2012, 116/2013 и 139/2014- др. закон)

Члан 144.

Народна банка Србије посредује у решавању одштетног захтева ради спречавања настанка спора из основа осигурања, разматра приговоре осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица и штити права и интересе тих лица.

8. Закон о стечају ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС, 83/2014 и 113/2017)

Медијација

Члан 115

Поверилац оспореног потраживања, односно стечајни управник уз сагласност одбора поверилаца, може предложити решавање спорног односа путем медијације, у складу са законом којим се уређује поступак медијације.

Уколико до закључења испитног рочишта постоји сагласност стечајног управника и одбора поверилаца, односно повериоца оспореног потраживања, о решењу спорног потраживања путем медијације, стечајни судија ће спорне пријаве издвојити из листе потраживања.

Поступак медијације може трајати најдуже 30 дана од дана закључења испитног рочишта, у ком року је стечајни управник дужан да обавести стечајног судију о резултату спроведеног поступка.

Изузетно, у оправданим случајевима, на сагласан предлог свих учесника у поступку посредовања, стечајни судија може одобрити продужење рока из става 3. овог члана, а најдуже до истека рока од 60 дана од дана закључења испитног рочишта.

Поверилац који је по спроведеном поступку медијације, утврдио своје потраживање, има право да тражи да се уврсти у листу утврђених потраживања у складу са овим законом.

Поверилац оспореног потраживања које по истеку рока из ст. 3. и 4. овог члана није утврђено у спроведеном поступку медијације стиче статус повериоца оспореног потраживања.

Оспорена потраживања

Члан 117.

Поверилац чије је потраживање оспорено упућује се на парницу, односно на наставак прекинутог парничног* или арбитражног** поступка* ради утврђивања оспореног потраживања, коју може да покрене, односно настави у року од 15 дана* од дана пријема закључка из члана 116. овог закона, односно од дана истека рока за медијацију у складу са чланом 115. овог закона.

Поверилац који није поступио на начин из става 1. овог члана губи то право и својство стечајног повериоца за оспорено потраживање.**

Поверилац који је оспорио потраживање другог повериоца признато од стране стечајног управника, упућује се на парницу, у складу са ставом 1. овог члана. Оспорено потраживање сматра се признатим ако поверилац који је оспорио потраживање другог повериоца не покрене парницу у законом прописаном року.

Поверилац који је упућен на парницу дужан је да о покретању парнице односно о наставку прекинуте парнице **или арбитражног поступка**** обавести поступајућег стечајног судију у року од 15 дана од дана покретања или наставка парнице.

Ако поверилац из става 1. овог члана не обавести стечајног судију о покретању парнице, одговоран је за трошкове и штету проузроковану пропуштањем.

У случају оспоравања потраживања пријављених на основу извршне исправе стечајни судија закључком упућује стечајног управника или повериоца који је оспорио потраживање на парницу у складу са ставом 1. овог члана. Оспорено потраживање сматра се признатим ако стечајни управник или поверилац не покрене парницу у законом прописаном року.

*Службени гласник РС, број 83/2014

**Службени гласник РС, број 113/2017

Нацрт решења за главну деобу

Члан 139

Пре главне деобе стечајне масе, стечајни управник је дужан да састави нацрт решења за главну деобу деобне масе (у даљем тексту: нацрт за главну деобу).

Стечајни управник нацрт решења за главну деобу доставља стечајном судији ради објављивања на огласној табли суда односно излагања на увид у писарници суда.

Нацрт за главну деобу садржи следеће податке:

1) коначну листу свих потраживања из члана 114. овог закона, **укључујући и потраживања која су утврђена након испитног рочишта у поступку медијације или парничном поступку;**

2) износ сваког потраживања;

3) исплатни ред потраживања;

4) износ стечајне масе који ће се расподелити стечајним повериоцима, као и проценат намирења стечајних поверилаца;

4а) износ средстава резервисаних за исплату повериоцима за случај накнадних пријава потраживања из члана 130. став 2. овог закона;*

5) начин расподеле вишка деобне масе ако је очигледно да постоји такав вишак.

Нацрт за главну деобу стечајни управник је дужан да достави одбору поверилаца, а одбор поверилаца је дужан да обавести стечајне повериоце да је нацрт за главну деобу објављен на огласној табли суда, односно да се налази у писарници у одређеној просторији и да се у тај нацрт може извршити увид у року од 15 дана од дана објављивања на огласној табли суда.

*Службени гласник РС, број 113/2017

9. Закон о споразумном финансијском реструктурирању ("Сл. гласник РС", бр. 89/2015)

Начело добровољности

Члан 5

Финансијско реструктурирање спроводи се добровољно, на основу сагласности поверилаца и дужника, уз учешће институционалног посредника.

Спровођење финансијског реструктурирања

Члан 11

Захтев за спровођење финансијског реструктурирања могу поднети дужник или један или више поверилаца.

Захтев из става 1. овога члана подноси се Привредној комори Србије као институционалном посреднику.

Институционално посредовање

Члан 14

Институционално посредовање у поступку финансијског реструктурирања обавља Привредна комора Србије.

Привредна комора Србије као институционални посредник:

- 1) пружа помоћ при успостављању сарадње између дужника и поверилаца ради преговора о поновном уређивању дужничко-поверилачких односа;
- 2) пружа подршку дужницима и повериоцима у току преговора ради њиховог успешног окончања;
- 3) води евиденцију закључених уговора о финансијском реструктурирању;
- 4) прати реализацију закључених уговора о финансијском реструктурирању.

Привредна комора Србије, уз претходну сагласност министра надлежног за послове економије, уређује услове и начин институционалног посредовања из става 2. овог члана, сагласно одредбама закона који регулише посредовање у решавању спорова, као и висину накнаде за институционално посредовање у финансијском реструктурирању.

Члан 15

Посредник Привредне коморе Србије је физичко лице које на независан, неутралан и непристрастан начин посредује између страна у спорном односу и испуњава следеће услове:

- 1) да је уписано у Регистар посредника који води министарство надлежно за послове правосуђа;
- 2) да је завршило специјализовану обуку за посреднике у поступку споразумног финансијског реструктурирања према програму Привредне коморе Србије.

Члан 16

Посредник је дужан да:

- 1) посредује у складу са начелима посредовања, Етичким кодексом посредника који доноси министар надлежан за послове правосуђа и актом Привредне коморе Србије којим се уређују услови и начин институционалног посредовања;
- 2) спроведе и оконча поступак посредовања у најкраћем року.

Посредник не може да намеће странама решење, да даје обећања и правне савете, нити да гарантује одређени исход посредовања.

Посредник је одговоран за штету коју нанесе странама поступајући супротно Етичком кодексу, својим незаконитим поступањем, намерно или грубом непажњом, у складу са општим правилима о одговорности за штету.

10. Закон о заштитнику грађана ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005 и 54/2007)

IV ПОСТУПАК

Члан 24 став 2

Поред права на покретање и вођење поступка, Заштитник грађана има право да пружањем добрих услуга, **посредовањем** и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права.

11. Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/2009)

Надлежност повереника

Члан 33 тачка 2

Повереник

2. подносиоцу притужбе пружа информације о његовом праву и могућности покретања судског или другог поступка заштите, односно препоручује поступак мирења;

Мирење

Члан 38

Повереник предлаже спровођење поступка мирења, у складу са законом којим се уређује поступак медијације, а пре предузимања других радњи у поступку.

12. Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС“, бр. 36/2010)

ПОСТУПАК ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА КОД ПОСЛОДАВАЦА

Покретање поступка

Члан 13

Ако се за злостављање не терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању подноси образложени захтев за покретање поступка за заштиту од злостављања непосредно том лицу.

Захтев из става 1. овог члана може поднети и представник запослених за безбедност и здравље на раду, уз писмену сагласност запосленог који сматра да је изложен злостављању.

Када није обавезно покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца

Члан 14

Ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може поднети захтев за покретање поступка посредовања непосредно том лицу.

Ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може, до истека рока застарелости за покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца утврђеног овим законом, и без подношења захтева за покретање поступка посредовања код послодавца, покренути поступак пред надлежним судом.

Понуда посредовања и одређивање, односно избор посредника

Члан 15

Послодавац је дужан да, по пријему захтева из члана 13. овог закона, у року од три дана, странама у спору предложи посредовање као начин разрешења спорног односа.

Послодавац може да прихвати захтев за посредовање из члана 14. овог закона, у року од три дана.

Запослени који сматра да је изложен злостављању, запослени који се терети за злостављање и представник послодавца (члан 13. овог закона), односно послодавац и запослени који сматра да је изложен злостављању (члан 14. овог закона) споразумно одређују или бирају лице за вођење поступка посредовања (у даљем тексту: посредник), у року од три дана од дана пријема предлога послодавца.

Члан 16

За посредника може бити одређено, односно изабрано лице које ужива поверење страна у спору.

Посредник се може изабрати са списка посредника који се води код послодавца - у складу са колективним уговором, односно код органа, организације или установе за посредовање - у складу са законом.

Посредник се може изабрати и са списка посредника социјално-економског савета сачињеног на предлог социјалних партнера, као и списка удружења грађана чији су циљеви усмерени на послове посредовања, односно заштите од злостављања.

Посредник је неутрална особа која посредује између страна у спору у циљу решавања њиховог спорног односа.

Посредник је дужан да поступа независно и непристрасно.

Спровођење поступка посредовања

Члан 17

Поступак посредовања је хитан.

Поступак посредовања спроводи се тако што посредник странама у спору помаже да постигну споразум.

У поступку посредовања, на захтев стране у спору, може да учествује и представник синдиката.

Поступак посредовања затворен је за јавност. Подаци прикупљени у току посредовања тајна су и могу се саопштавати само учесницима у поступку и надлежним државним органима у вези са поступком за заштиту од злостављања.

Члан 18

Стране могу да се споразумеју о начину на који ће се поступак посредовања спровести.

Ако стране не постигну споразум о начину спровођења поступка, посредник ће спровести поступак посредовања на начин који сматра да је одговарајући, имајући у виду околности спорног односа и интересе страна у спору, уз поштовање начела хитности.

Посредник може да води заједничке и одвојене разговоре са странама у спору, као и да уз сагласност једне стране другој пренесе и предочи предлоге и ставове о појединим питањима.

Посредник може да даје предлог могућих начина за решавање спора, али не може странама у спору да намеће решење.

Уколико оцени да прети опасност од наступања ненакнадиве штете запосленом који сматра да је изложен злостављању, посредник може послодавцу доставити образложену иницијативу за предузимање мера из члана 24. овог закона - до окончања поступка за заштиту од злостављања.

Окончање поступка посредовања

Члан 19

Поступак посредовања окончава се у року од осам радних дана од дана одређивања, односно избора посредника:

- 1) закључивањем писменог споразума између страна у спору;
- 2) одлуком посредника, после консултације са странама, да се поступак обуставља, јер даљи поступак није оправдан;
- 3) изјавом стране у спору о одустајању од даљег поступка.

Из оправданих разлога рок за окончање поступка посредовања може се продужити на максимално 30 дана од дана одређивања, односно избора посредника.

Кад поступак посредовања није успео

Члан 20

Сматра се да поступак посредовања није успео ако:

- 1) стране у спору не одреде, односно не изаберу посредника у складу са чланом 15. став 3. овог закона;
- 2) се поступак посредовања оконча на начин из члана 19. тач. 2) и 3) овог закона.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана, послодавац је дужан да подносиоцу захтева из члана 13. овог закона и запосленом који сматра да је изложен злостављању ако није подносилац тог захтева, достави обавештење да поступак посредовања није успео.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана посредник је дужан да, најкасније у року од три дана од дана истека рока из члана 19. овог закона странама у спору и послодавцу достави одлуку о обустављању поступка, односно обавештење да је једна од страна у спору одустала од даљег поступка.

Садржај споразума о решавању спорног питања

Члан 21

Споразум нарочито садржи мере које су усмерене на престанак понашања које представља злостављање, односно искључење могућности настављања таквог понашања - злостављања.

Дејство споразума постигнутог у поступку посредовања зависи од воље страна у спору, ако је споразумом обухваћено уређивање понашања у њиховом међусобном односу.

Споразум може садржати препоруке послодавцу у погледу отклањања могућности настављања злостављања (премештај запосленог у другу радну околину или друге мере које се тичу статуса и права страна у спору).

Послодавац може прихватити препоруке из става 3. овог члана ако су у складу са законом и његовом пословном политиком.

Рокови застарелости

Члан 22

Право на подношење захтева за заштиту од злостављања код послодавца (члан 13. и члан 14. став 1. овог закона) застарева у року од шест месеци од дана када је злостављање учињено.

Рок из става 1. овог члана почиње да тече од дана када је последњи пут извршено понашање које представља злостављање.

За време трајања рока из става 1. овог члана и за време вођења поступка посредовања не теку рокови застарелости прописани законом за утврђивање одговорности запосленог за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности.

Поступак за утврђивање одговорности запосленог

Члан 23

Послодавац је дужан да, ако поступак посредовања не успе, а постоји основана сумња да је извршено злостављање или је злоупотребљено право на заштиту од злостављања, покрене поступак за утврђивање одговорности запосленог за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности, у складу са законом.

13. Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017 – одлука УС)

Основна права и обавезе
Члан 13

Запослени непосредно, односно преко својих представника, имају право на удруживање, учешће у преговорима за закључивање колективних уговора, мирно решавање колективних и индивидуалних радних спорова, консултовање, информисање и изражавање својих ставова о битним питањима у области рада.

Запослени, односно представник запослених, због активности из става 1. овог члана не може бити позван на одговорност, нити стављен у неповољнији положај у погледу услова рада, ако поступа у складу са законом и колективним уговором.

Заштита појединачних права
Члан 194

Општим актом и уговором о раду може се предвидети поступак споразумног решавања спорних питања између послодавца и запосленог.

Спорна питања у смислу става 1. овог члана решава арбитар.

Арбитра споразумом одређују стране у спору из реда стручњака у области која је предмет спора.

Рок за покретање поступка пред арбитром јесте три дана од дана достављања решења запосленом.

Арбитар је дужан да донесе одлуку у року од 10 дана од дана подношења захтева за споразумно решавање спорних питања.

За време трајања поступка пред арбитром због отказа уговора о раду, запосленом мирује радни однос.

Ако арбитар у року из става 5. овог члана не донесе одлуку, решење о отказу уговора о раду постаје извршно.

Одлука арбитра је коначна и обавезује послодавца и запосленог.

14. Закон о мирном решавању радних спорова („Службени гласник РС“, бр. 125/2004 и 104/2009)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се начин и поступак мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова, избор, права и обавезе миритеља и арбитра и друга питања од значаја за мирно решавање радних спорова.

Поступак мирног решавања радних спорова покреће се и води у складу са овим законом, ако о истом спору није одлучено у складу са прописима о раду.

2. Основни појмови

Члан 2.

Колективним радним спором (у даљем тексту: колективни спор), у смислу овог закона, сматра се спор поводом:

- 1) закључивања, измена и допуна или примене колективног уговора;**
- 2) примене општег акта којим се регулишу права, обавезе и одговорности запослених, послодавца и синдиката;**
- 3) остваривања права на синдикално организовање и деловање;**
- 4) штрајка;**
- 5) остваривања права на информисање, консултовање и учешће запослених у управљању, у складу са законом.**

Општим актом, у смислу овог закона, сматра се правилник о раду и споразум послодавца и синдиката, у складу са законом.

Страном у колективном спору сматрају се учесници колективног уговора – у складу са законом, односно послодавац, синдикат, запослени или представник запослених – у односу на примену колективног уговора или општег акта и остваривање колективног права, у складу са законом.

Члан 3.

Индивидуалним радним спором, у смислу овог закона, сматра се спор поводом **дискриминације и злостављања на раду**, отказа уговора о раду и **уговарања и исплате минималне зараде** (у даљем тексту: индивидуални спор).

Индивидуалним спором сматра се и спор поводом **појединачних права утврђених колективним уговором, другим општим актом или уговором о раду – накнада трошкова за исхрану у току рада, накнада трошкова за долазак и одлазак са рада, исплата јубиларне награде, исплата регреса за коришћење годишњег одмора.**

Страном у индивидуалном спору, у смислу овог закона, сматра се запослени и послодавац (у даљем тексту: страна у спору).

Члан 4.

Мирење, у смислу овог закона, јесте поступак у коме миритељ пружа помоћ странама у колективном спору са циљем да закључе споразум о решењу спора или у коме миритељ странама у колективном спору даје препоруку о начину решавања спора.

Арбитража, у смислу овог закона, јесте поступак у коме арбитар одлучује о предмету индивидуалног спора.

3. Основна начела

1) Начело добровољности

Члан 5.

Учесници у закључивању колективног уговора су слободни да добровољно одлуче о учешћу миритеља у колективном преговарању.

Стране у спору су слободне да добровољно одлуче о приступању мирном решавању спора, ако овим законом није друкчије одређено.

2) Начело трипартизма и непристрасности

Члан 6.

У поступку мирног решавања радног спора учествују стране у спору и миритељ, односно арбитар, у складу са овим законом.

Миритељ, односно арбитар је дужан да поступа непристрасно.

II. РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ РАДНИХ СПОРОВА

1. Образовање и делокруг

Члан 7.

Образује се Републичка агенција за мирно решавање радних спорова као посебна организација (у даљем тексту: Агенција).

Члан 8.

Агенција обавља стручне послове који се односе на:

- 1) мирно решавање колективних и индивидуалних спорова;
- 2) избор миритеља и арбитра;
- 3) вођење Именика миритеља и арбитра (у даљем тексту: Именик);
- 4) стручно усавршавање миритеља и арбитра;
- 5) одлучивање о изузећу миритеља и арбитра;
- 6) евиденцију о поступцима мирног решавања радних спорова;
- 7) друге послове одређене законом.

2. Директор Агенције

Члан 9.

Радом Агенције руководи директор.

Директора поставља Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада).

III. ПОСТУПАК МИРНОГ РЕШАВАЊА РАДНОГ СПОРА

1. Заједничке одредбе

1) Покретање поступка

Члан 10.

Поступак мирног решавања радног спора покреће се подношењем предлога Агенцији.

Стране у спору могу да поднесу предлог заједнички или појединачно.

Предлог садржи нарочито:

1) име, презиме и адресу, односно назив и седиште страна

у спору;

2) предмет спора.

Уз предлог стране у спору достављају документацију у вези са предметом спора, као и имена сведока, ако их имају.

Члан 11.

Ако је предлог поднела једна од страна у спору, Агенција доставља предлог и документацију другој страни у спору и позива је да се у року од три дана изјасни да ли прихвата мирно решавање спора.

2) Одређивање миритеља, односно арбитра

Члан 12.

Миритеља, односно арбитра споразумно одређују стране у спору из Именика, у заједничком предлогу, односно у року од три дана од дана прихватања појединачног предлога.

Ако стране у спору споразумно не одреде миритеља, односно арбитра, одређује га директор Агенције.

Члан 13.

Агенција доставља предлог и документацију у вези са предметом спора миритељу, односно арбитра који је одређен за конкретан спор.

3) Трошкови поступка

Члан 14.

Свака страна у спору сноси своје трошкове у поступку, осим трошкова миритеља, односно арбитра.

Члан 15.

Ближе услове у погледу начина међусобног општења учесника у мирном решавању спора и вођења поступка, у складу са овим законом, прописује министар надлежан за послове рада.

2. Колективни спор

1) Учешће миритеља у колективном преговарању

Члан 16.

Учесници у закључивању колективног уговора (у даљем тексту: учесници) могу да поднесу предлог Агенцији за учешће миритеља у колективном преговарању у циљу пружања помоћи и спречавања настанка спора.

Учесници могу да поднесу предлог заједнички или појединачно.

Ако је предлог поднео један од учесника, Агенција доставља предлог и документацију другим учесницима с позивом да се у року од три дана изјасне да ли прихватају учешће миритеља у колективном преговарању.

Предлог садржи врсту колективног уговора, учеснике, место и време преговора, а заједнички предлог и име, презиме и адресу миритеља.

Члан 17.

Миритељ у поступку колективног преговарања:

- 1) присуствује преговорима;
- 2) указује учесницима на предлоге који нису у складу са законом и другим прописом;
- 3) пружа стручну и другу помоћ учесницима.

Миритељ је дужан да буде непристрасан у току преговора.

2) Спор у делатностима од општег интереса

Члан 18.

Стране у спору из члана 2. став 1. тач. 1), 3) и 4) овог закона, у делатностима у којима постоји обавеза обезбеђивања минимума процеса рада у складу са законом којим се уређује остваривање права на штрајк, дужне су да приступе мирном решавању колективног спора, у складу са овим законом.*

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 19.

У делатностима из члана 18. овог закона стране у спору су дужне да * поднесу предлог, у року од три дана од дана настанка спора, у **складу са овим законом***.

Брисан је ранији став 2. (види члан 5. Закона – 104/2009-67)

Ако стране у спору не поднесу предлог, директор Агенције по службеној дужности покреће поступак мирења и одређује миритеља из Именика.

*Службени гласник РС, број 104/2009

3) Орган надлежан за мирење

Члан 20.

Поступак мирења у колективном спору води се пред Одбором за мирење (у даљем тексту: Одбор).

Одбор чине по један представник страна у спору и миритељ.

4) Поступак мирења

Члан 21.

Миритељ је дужан да закаже расправу у року од три дана од дана пријема предлога и документације о предмету спора и о томе обавештава стране у спору.

Стране у спору су дужне да одреде свог представника у Одбору и о томе обавесте миритеља најкасније до дана заказане расправе.

Ако стране у спору не одреде свог представника у року из става 2. овог члана, поступак мирења води миритељ непосредним контактом са странама у спору.

Члан 22.

Миритељ је председавајући Одбора.

Миритељ отвара и **руководи расправом***.

Представници страна у спору на расправи износе своје ставове и предлоге.

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 23.

Миритељ има право да одвојено, ван расправе, прикупља информације и друге податке од представника страна у спору.

Члан 24.

По окончању поступка мирења, миритељ закључује расправу и са члановима Одбора доноси препоруку о начину решавања спора (у даљем тексту: препорука).

Члан 25.

Одбор даје препоруку у писменом облику, са образложењем.

За препоруку је потребно да гласају сви чланови Одбора.

Ако Одбор не донесе препоруку у року од пет дана од дана закључења расправе, миритељ може странама у спору да предложи препоруку.

Члан 26.

Препорука не обавезује стране у спору.

Ако стране у спору прихвате препоруку, закључују споразум о решењу спора.

Ако је предмет спора колективни уговор, споразум постаје саставни део колективног уговора.

Ако предмет спора није колективни уговор, споразум има снагу **извршне исправе***.

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 27.

Страна у спору која не прихвати препоруку дужна је да у року од три дана од дана достављања препоруке наведе разлоге за неприхватање препоруке.

На предлог миритеља Агенција може да објави препоруку и разлоге за неприхватање препоруке у средствима јавног информисања.

Члан 28.

Поступак мирења окончава се пред Одбором ако стране у спору закључе споразум о решењу спора у року од 30 дана од дана отварања расправе.

Члан 29.

Ако се поступак не оконча у смислу члана 28. овог закона, миритељ распушта Одбор и наставља поступак мирења непосредним контактом са странама у спору.

У случају из става 1. овог члана миритељ пружа помоћ странама у спору да се састану, расправљају о предмету спора и закључе споразум о решењу спора.

3. Индивидуални спор

Члан 30.

Индивидуални спор може да се решава пред арбитром, у складу са овим законом, ако је предмет спора:

- 1) отказ уговора о раду;
- 2) уговарање и* исплата минималне зараде.
- 3) **дискриминација и злостављање на раду;***
- 4) **накнада трошкова за исхрану у току рада;***
- 5) **накнада трошкова за долазак и одлазак са рада;***
- 6) **исплата јубиларне награде;***
- 7) **исплата регреса за коришћење годишњег одмора.***

Ако међу странама у индивидуалном спору тече судски поступак из истог чињеничног и правног основа **суд ће застати са поступком***.

Стране у спору дужне су да суд обавесте о покретању поступка у складу са овим законом.*

*Службени гласник РС, број 104/2009

Поступак пред арбитром

Члан 31.

Арбитар је дужан да закаже расправу у року од три дана од дана пријема предлога и документације о предмету спора и о томе обавештава стране у спору.

Расправа се одржава у присуству страна у спору и арбитра.

Арбитар отвара расправу и утврђује да ли сва позвана лица присуствују расправи.

Ако једна од страна у спору неоправдано изостане са расправе арбитар може да одржи расправу у њеном одсуству, узимајући у обзир документацију коју је та страна доставила.

Свака страна у спору може да повуче предлог за покретање поступка пред арбитром најкасније до дана отварања расправе.

Члан 32.

Одржавање расправе је јавно.

Арбитар може да искључи јавност на захтев страна у спору, ако за то постоје оправдани разлози.

Члан 33.

Арбитар **руководи расправом***, узима изјаве од страна у спору и других лица у поступку, изводи доказе и стара се да се у току расправе изнесу све чињенице релевантне за одлучивање.

Стране у спору имају право да се пред арбитром изјасне о предмету спора и одговоре на наводе друге стране у спору.

Арбитар одлучује о одлагању расправе, по службеној дужности или на захтев стране у спору.

У случају из става 3. овог члана арбитар је дужан да закаже расправу најкасније у року од пет дана од дана одлагања расправе.

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 34.

Брисан је (види члан 10. Закона – 104/2009-67)

Члан 35.

Стране у спору имају право да дају завршну реч на расправи.

Ако арбитар сматра да је предмет спора расправљен тако да може да одлучи, закључује расправу.

Члан 36.

Арбитар доноси решење о предмету спора у року од 30 дана од дана отварања расправе.

Решење садржи:

- 1) **увод**;*
- 2) **изреку**;
- 3) **образложење**;
- 4) **упутство о правном средству**;*
- 5) **име, презиме и потпис арбитра**;*
- 6) **број и датум решења**;*
- 7) **печат Агенције**.*

Против решења није дозвољена жалба.

Решење је правноснажно и извршно даном достављања странама у спору, а ако је у решењу одређено да се радња која је предмет извршења може извршити у остављеном року, решење постаје извршно истеком тог рока.

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 37.

Стране у спору су дужне да обавесте суд о доношењу решења ако је поступак пред судом прекинут.

IV. МИРИТЕЉИ И АРБИТРИ

1. Избор миритеља и арбитра

Члан 38.

За миритеља и арбитра може да буде изабрано лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је држављанин **Републике Србије***;
- 2) да има високу стручну спрему и најмање пет година радног искуства у области радних односа;
- 3) да није осуђивано за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини неподобним за обављање ових послова;
- 4) да је достојно дужности миритеља, односно арбитра.

За арбитра може бити изабрано лице које поред услова из става 1. овог члана, има положен правосудни испит или је редовни професор факултета из позитивно-правних предмета.*

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 39.

Избор миритеља и арбитра врши се путем јавног огласа који објављује Агенција.

Избор између пријављених кандидата врши Комисија за избор миритеља и арбитра (у даљем тексту: Комисија).

Комисију чине два представника Владе, два представника репрезентативних синдиката основаних за територију Републике Србије и два представника репрезентативних удружења послодаваца основаних за територију Републике Србије.

Представнике Владе именује Влада, а представнике синдиката и удружења послодаваца именује социјално-економски савет основан за територију Републике

Србије, на предлог репрезентативних синдиката и репрезентативних удружења послодаваца – чланова тог савета.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Члан 40.

Одлуку о избору миритеља и арбитра Комисија доноси у року од 15 дана од дана истека рока за подношење пријава.

Одлука се сматра донетом ако за њу гласа двотрећинска већина чланова Комисије.

Одлука је коначна и против ње може да се покрене управни спор, у складу са законом.

2. Трајање мандата

Члан 41.

Миритељ и арбитар се бирају на четири године и могу бити поново изабрани.

Рок из става 1. овог члана рачуна се од дана коначности одлуке о избору.

3. Именик

Члан 42.

Својство миритеља, односно арбитра стиче се даном уписа у Именик.

На основу одлуке о избору миритеља, односно арбитра директор Агенције доноси решење о упису у Именик.

Решење садржи име, презиме, адресу и стручну спрему миритеља, односно арбитра.

4. Садржај Именика

Члан 43.

Именик води Агенција.

Именик садржи следеће податке:

- 1) име и презиме миритеља, односно арбитра;
- 2) адресу;
- 3) стручну спрему;
- 4) назив и седиште послодавца, ако је у радном односу;
- 5) број и датум одлуке о избору;
- 6) број и датум решења о упису и брисању из Именика.

Члан 44.

Миритељ и арбитар дужни су да пријаве промену података из члана 43. став 2. тач. 2) и 4) овог закона у року од три дана од дана настанка промене.

5. Брисање из Именика

Члан 45.

Својство миритеља и арбитра престаје брисањем из Именика.

Миритељ, односно арбитар се брише из Именика:

- 1) ако се накнадно утврди да нису били испуњени услови из члана 38. овог закона;
- 2) ако престану да постоје услови из члана 38. тач. 1), 3) и 4) овог закона;
- 3) по истеку рока на који је изабран, ако не буде поново изабран;
- 4) ако одбије да се стручно усавршава;
- 5) ако нестручно и несавесно обавља дужности;
- 6) ако се неуредно одазива на позив Агенције;
- 7) ако неоправдано одуговлачи поступак мирног решавања радног спора;
- 8) на лични захтев;
- 9) услед губитка пословне способности;
- 10) услед смрти.

Члан 46.

Брисан је ранији став 1. (види члан 13. Закона – 104/2009-67)

Решење о брисању из Именика у случајевима из члана 45. став 2. доноси директор Агенције у року од 15 дана од дана наступања разлога који је основ за брисање, односно у року од осам дана од дана сазнања за тај разлог.*

Решење о брисању из Именика у случајевима из члана 45. став 2. тач. 4)-7) директор Агенције доноси по прибављеном мишљењу социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије.*

Решење о брисању из Именика је коначно и против њега се може водити управни спор, у складу са законом.

*Службени гласник РС, број 104/2009

Члан 47.

Решење о упису и брисању из Именика објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

6. Изузеће миритеља и арбитра

Члан 48.

Страна у спору може директору Агенције да поднесе захтев за изузеће миритеља, односно арбитра, и то:

1) ако заступа неку од страна у спору, или је у последњих пет година заступао неку од страна у спору;

2) ако је сродник по крви у правој линији до било ког степена, а у побочној линији до четвртог степена неке од страна у спору, односно ако је брачни друг или сродник по тазбини до другог степена неке од страна у спору;

3) ако је у радном или чланском односу са неком од страна у спору или је такав однос постојао у последње две године;

4) ако је повезан са странама у спору на било који други начин који би могао да утиче на његову непристрасност.

Миритељ и арбитар по службеној дужности воде рачуна о разлозима за изузеће у току поступка и дужни су да о њима обавесте директора Агенције.

Директор Агенције одлучује о изузећу миритеља и арбитра по обавештењу миритеља, односно арбитра и на захтев стране у спору, у року од осам дана од сазнања за постојање разлога за изузеће.

У случају изузећа поступак мирног решавања радног спора наставља се избором новог миритеља, односно арбитра у складу са овим законом.

7. Дужности и права миритеља и арбитра

1) Дужности миритеља и арбитра

Члан 49.

Миритељ и арбитар су дужни да поступају савесно и по свом најбољем знању, у циљу решавања спора између страна у спору.

Члан 50.

Миритељ и арбитар су дужни да се стручно усавршавају.

Члан 51.

Миритељ и арбитар су дужни да редовно обавештавају Агенцију о покретању, току и окончању поступка мирног решавања радног спора.

2) Права миритеља и арбитра

Члан 52.

Миритељ и арбитар имају право на награду за рад и накнаду трошкова које су имали током поступка.

Актом Владе утврђују се услови за остваривање права на награду и накнаду трошкова и њихова висина.

Средства из става 1. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Члан 53.

Миритељ и арбитар имају право на одсуство са рада без накнаде зараде (неплаћено одсуство) за време док воде поступак мирног решавања радног спора у складу са овим законом.

V. ЕВИДЕНЦИЈА О ПОСТУПЦИМА МИРНОГ РЕШАВАЊА РАДНИХ СПОРОВА

Члан 54.

Агенција води евиденцију о поступцима мирног решавања радних спорова.

Евиденција садржи нарочито:

- 1) име, презиме и адресу, односно назив и седиште страна у спору;
- 2) име и презиме миритеља, односно арбитра;
- 3) предмет спора;
- 4) датум покретања поступка;
- 5) датум и начин окончања спора.

На захтев социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије Агенција доставља обавештења у вези са подацима о којима води евиденције, као и обавештења о другим питањима од значаја за поступке мирног решавања радних спорова.*

*Службени гласник РС, број 104/2009

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

Влада ће поставити директора Агенције у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Избор миритеља и арбитра и њихов упис у Именик, у складу са овим законом, извршиће се до 31. децембра 2004. године.

Одредбе овог закона које се односе на поступак мирног решавања радних спорова примењују се од 1. јануара 2005. године.

Члан 56.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У „ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ“ ЗАКОНА

*Закон о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова:
„Службени гласник РС“, број 104/2009-67*

Члан 15.

Избор арбитра и њихов упис у Именик, у складу са овим законом, извршиће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 16.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

15. Законик о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016)

Искључење од дужности сведочења

Члан 93

Од дужности сведочења искључено је:

- 1) лице које би својим исказом повредило дужност чувања тајног податка, док надлежни орган, односно лице органа јавне власти не опозове тајност податка или га не ослободи те дужности;
- 2) **лице које би својим исказом повредило дужност чувања професионалне тајне (верски исповедник, адвокат, лекар, бабица и др.), осим ако је ослобођено те дужности посебним прописом или изјавом лица у чију је корист установљено чување тајне;**²
- 3) лице које је бранилац о ономе што му је окривљени као свом браниоцу поверио.

Изузетно од става 1. овог члана, суд може на предлог окривљеног или његовог браниоца одлучити да испита лице које је искључено од дужности сведочења.

Поступање по приватној тужби

Члан 505

Пре одређивања главног претреса за кривична дела за која се гони по приватној тужби, **судија ће позвати приватног тужиоца и окривљеног да одређеног дана дођу у суд ради упознавања са могућношћу упућивања на поступак медијације.** Окривљеном се уз позив доставља и препис приватне тужбе.

Ако у поступку медијације дође до измирења приватног тужиоца и окривљеног и намирења имовинскоправног захтева, приватна тужба се сматра повученом и судија доноси решење о одбијању приватне тужбе, а у случају неуспешног окончања поступка медијације, судија ће по пријему обавештења о томе одредити главни претрес (члан 504. став 1.

Ако приватни тужилац и окривљени не прихвате поступак медијације, судија ће узети изјаве од њих и позвати их да ставе своје предлоге у погледу прибављања доказа, при чему морају означити које би се чињенице имале доказати и којим од предложених доказа.

² Видети **начело поверљивости**, члан 13. као и чл. 16. Закона о посредовању у решавању спорова: „Сви подаци, предлози и изјаве из поступка посредовања или у вези са поступком посредовања су поверљиви, ако се стране нису другачије споразумеле, осим оних који се морају саопштити на основу закона, ради заштите јавног поретка, посебно када је то потребно ради осигурања заштите најбољег интереса детета или ради спречавања наносења штете физичком или психичком интегритету лица, као и у случају ако је то потребно ради спровођења споразума страна.“

Ако судија сматра да није потребно прибављање доказа, а не постоје неки други разлози за посебно заказивање главног претреса, може одмах донети решење да се главни претрес одржи и по завршетку главног претреса донети одлуку о приватној тужби. На ово ће се посебно упозорити приватни тужилац и окривљени приликом достављања позива.

Ако се приватни тужилац не одазове на уредно достављен позив из става 1. овог члана, а изостанак не оправда, судија ће решењем одбити приватну тужбу.

Ако се окривљени не одазове на уредан позив из става 1. овог члана или му се позив није могао уручити због непријављивања суду промене адресе пребивалишта или боравишта, судија појединачно ће одредити главни претрес (члан 504. став 1.).

- 16. Кривични законик** (“Сл. Гласник РС”, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016)

Поравнање учиниоца и оштећеног

Члан 59

Суд може ослободити од казне учиниоца кривичног дела за које је прописана казна затвора **до три године или новчана казна** ако је на основу постигнутог споразума са оштећеним испунио све обавезе из тог споразума.

- 17. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица** („Службени гласник РС“, бр. 85/2005)

Врсте васпитних налога

Члан 7

Васпитни налози су:

1) поравнање са оштећеним како би се накнадом штете, извињењем, радом или на неки други начин отклониле, у целини или делимично, штетне последице дела;

[...]

При избору васпитног налога надлежни јавни тужилац за малолетнике и судија за малолетнике ће узети у обзир у целини интерес малолетника и оштећеног, водећи рачуна да се при томе не омета школовање или запослење малолетника.

Избор и примењивање васпитног налога се врши у сарадњи са родитељима, усвојиоцем или стараоцем малолетника и надлежним органом старатељства.

18. Закон о заштити узбуњивача ("Сл. гласник РС", бр. 128/2014)

Упознавање странака са правом да реше спор путем посредовања

Члан 28

Суд пред којим се води поступак за заштиту у вези са узбуњивањем дужан је да на припремном рочишту, односно првом рочишту за главну расправу, укаже странкама на могућност за вансудско решавање спора путем посредовања или на други споразуман начин.

19. Закон о извршењу и обезбеђењу ("Сл. гласник РС", 106/2015 и 106/2016 - аутентично тумачење)

2. Извршна исправа

Врсте извршних исправа

Члан 41

Извршне исправе јесу:

7) споразум о решавању спора путем посредовања, који испуњава услове одређене законом којим се уређује посредовање у решавању спорова;

Дужност посредовања јавног извршитеља

Члан 137

Јавни извршитељ дужан је да посредује између странака ради споразумног намирења извршног повериоца.

Достављање решења о извршењу органу старатељства. Улога психолога органа старатељства

Члан 375

Школи, породичном саветовалишту и другим специјализованим установама за посредовање у породичним односима доставља се позив да учествују у извршном поступку ако је то неопходно.

Принудно одузимање и предаја детета

Члан 376 став 2

Дете принудно одузима и предаје судија у сарадњи са психологом органа старатељства, школом, породичним саветовалиштем или другим специјализованим установама за посредовање у породичним односима.

Нespoјивост

Члан 496 став 2

Нespoјивости не подлежу научне, стручне, уметничке и образовне делатности, посредовање у мирном решавању спорова, послови судског преводиоца, као и деловање у Комори и међународним удружењима извршитеља.

20. Закон о јавном бележничтву ("Сл. гласник РС", бр. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 - др. закон, 93/2014 - др. закон, 121/2014, 6/2015 и 106/2015)

Друге чињенице, радње и изјаве о којима се састављају јавнобележнички записници

Члан 88

У облику јавнобележничког записника, поред записника које саставља суд или други орган одређен законом, јавни бележник може:

[...]

4) закључити поравнање пре покретања парничног, ванпарничног или управног поступка, по правилима закона којим се уређују парнични, ванпарнични, извршни и општи управни поступак, са дејством судског поравнања, односно поравнања закљученог пред органом управе;

Прописи везани за адвокатуру

21. Закон о адвокатури ("Сл. гласник РС", бр. 31/2011 и 24/2012 - одлука УС)

Предмет адвокатури

Члан 3

Пружање правне помоћи из члана 2. став 1. овог закона обухвата:

- 1) давање усмених и писмених правних савета и мишљења;
- 2) састављање тужби, захтева, предлога, молби, правних лекова, представки и других поднесака;
- 3) састављање уговора, завештања, поравнања, изјава, општих и појединачних аката и других исправа;
- 4) заступање и одбрану физичких и правних лица;
- 5) посредовање у циљу закључења правног посла или мирног решавања спорова и спорних односа;**
- 6) обављање других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица, на основу којих се остварују права или штите слободе и други интереси.

Ограничење права адвоката - страног држављанина

Члан 26

Адвокат уписан у уписник А и уписник Б именика адвоката нема право:

- 1) да бира и буде биран за члана органа и носиоца функција у Адвокатској комори Србије нити у надлежној адвокатској комори;
- 2) да запошљава адвокатске приправнике ради обављања приправничке вежбе, у складу са овим законом;
- 3) да буде именован за привременог заступника, пореског заступника или браниоца по службеној дужности, да пружа бесплатну правну помоћ у складу са важећим прописима, да буде пуномоћник странке која је ослобођена од плаћања судских трошкова, **нити да буде медијатор.**

22. Кодекс професионалне етике адвоката („Службени гласник РС“, број 27 од 6. априла 2012. године)

24.3. Адвокат је дужан:

24.3.3. да клијенту укаже на могућност и целисходност решавања случаја мирним путем;

24.4. Када то налажу интереси клијента, омогућују непрекорачиви рокови и правила поступка, адвокат ће, пре покретања поступка пред судом или другим надлежним органом, указати клијенту на корисност решавања спорног односа мирним путем, а уз сагласност клијента, и покушати да спорни однос реши мирним путем.

23. Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Сл. гласник РС", бр. 121/2012)³

Заступање

Тарифни број 34.

За заступање на рочишту адвокату припада:

- за свако рочиште једнак износ награде као и за поднеске којима се пријављује потраживање или покреће поступак из Тарифног броја 32. и 33.

- за свако рочиште које је одложено решењем суда или органа да се рочиште не одржи, 50% од награде из претходне тачке овог тарифног броја.

За присуствовање рочиштима, одржаним или неодржаним, адвокату припада, поред награде за заступање, и награда за сваки започети сат, рачунајући од времена када је почетак био заказан, у износу од по 50 поена.

Награда из овог тарифног броја припада адвокату и за присуствовање медијацији, седници као и свим осталим радњама суда или органа које се одржавају у згради или ван зграде суда или органа.

ПОСТУПЦИ ПРЕД ДОМАЋОМ АРБИТРАЖОМ, АГЕНЦИЈОМ ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ РАДНИХ СПОРОВА И ПРЕД ПОСРЕДНИКОМ (МЕДИЈАЦИЈА)

*Састављање поднесака
(процењиво)*

³ Члан 15 Тарифе: Вредност једног поена износи 30,00 динара.

Тарифни број 65.

За састављање поднесака којима се покреће поступак пред арбитражом, Агенцијом за мирно решавање радних спорова или пред посредником у поступку медијације и то у процењивим стварима, као и за састављање осталих образложених поднесака или поднесака који садрже чињеничне наводе, адвокату припада једнак износ награде као и за поднеске којима се покреће парнични поступак (тужбе, предлози, молбе) из Тарифног броја 13.

За састављање осталих поднесака, адвокату припада 50% награде из става 1. овог тарифног броја.

Ако је поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50% те награде за други и сваки даљи захтев.

Уколико адвокат једним поднеском чини више радњи које су иначе посебно тарифиране, припада му пун износ награде који се увећава за по 50% од те награде за другу и сваку следећу радњу.

Састављање поднесака (остали поступци - непроцењиво)

Тарифни број 66.

За састављање поднесака којима се покреће поступак пред арбитражом, Агенцијом за мирно решавање радних спорова или пред посредником у поступку медијације и то у непроцењивим стварима, као и за састављање осталих образложених поднесака или поднесака који садрже чињеничне наводе, адвокату припада награда у износу од 850 поена.

За састављање осталих поднесака, адвокату припада 50% награде из става 1. овог тарифног броја.

Ако је поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50% те награде за други и сваки даљи захтев.

Уколико адвокат једним поднеском чини више радњи које су иначе посебно тарифиране, припада му пун износ награде који се увећава за по 50% од те награде за другу и сваку следећу радњу.

Заступање

Тарифни број 67.

За заступање на рочишту адвокату припада:

- за свако рочиште једнак износ награде као и за поднеске којима се покреће поступак из Тарифног броја 65. и 66.

- за свако рочиште које је одложено решењем арбитраже, Агенције или посредника да се рочиште не одржи, 50% од награде из претходне тачке овог тарифног броја.

За присуствовање рочиштима, одржаним или не одржаним, адвокату припада, поред награде за заступање, и награда за сваки започети сат, рачунајући од времена када је почетак био заказан, у износу од по 50 поена.

Награда из овог тарифног броја припада адвокату и за присуствовање вештачењу, увиђају као и свим осталим радњама арбитраже, Агенције или посредника које се одржавају у згради или ван зграде арбитраже, Агенције или посредника.

Заступање више странака

Тарифни број 68.

Када адвокат заступа више странака, награда му се по овом основу додатно увећава за сваку радњу коју предузима за по 50% за другу и сваку наредну странку. У овом случају, увећан износ награде се обрачунава у односу на сваку процесну радњу понаособ тако што се награда за заступање једне странке увећава процентом који одговара броју странака које адвокат заступа у тренутку када се процесна радња предузима.

ОСТАЛИ ПОСТУПЦИ

Састављање поднесака (процењиво)

Тарифни број 69.

За састављање поднесака којима се покреће било који други поступак који није наведен у претходним одредбама ове Тарифе и то без обзира да ли се покреће пред судом, државним органом, привредним друштвом и то у процењивим предметима у којима се расправља о правима на имовини која има одређену новчану вредност, као и за састављање осталих образложених поднесака или поднесака који садрже чињеничне наводе, адвокату припада једнак износ награде према вредности те имовине као и за поднеске којима се покреће парнични поступак (тужбе, предлози, молбе) из Тарифног броја 13.

За састављање осталих поднесака, адвокату припада 50% награде из става 1. овог тарифног броја.

Ако је поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50% те награде за други и сваки даљи захтев.

Уколико адвокат једним поднеском чини више радњи које су иначе посебно тарифиране, припада му пун износ награде који се увећава за по 50% од те награде за другу и сваку следећу радњу.

**Састављање поднесака
(остали поступци - непроцењиво)**

Тарифни број 70.

За састављање поднесака којима се покреће било који други поступак који није наведен у претходним одредбама ове Тарифе и то без обзира да ли се покреће пред судом, државним органом, привредним друштвом и то у непроцењивим стварима, као и за састављање осталих образложених поднесака или поднесака који садрже чињеничне наводе, адвокату припада награда према врсти тог поступка, независно од означене вредности спора и то:

Врста поступка	Награда
- у поступку који се води пред привредним друштвом	550 поена
- у поступку који се води пред државним органом	650 поена
- у поступку који се води пред основним судом	750 поена
- у поступку који се води пред привредним судом	850 поена
- у поступку који се води пред вишим судом	1.000 поена
- у поступку који се води пред управним судом	1.200 поена
- у поступку који се води пред уставним судом	1.500 поена

За састављање осталих поднесака, адвокату припада 50% награде из става 1. овог тарифног броја.

Ако је поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50% те награде за други и сваки даљи захтев.

Уколико адвокат једним поднеском чини више радњи које су иначе посебно тарифиране, припада му пун износ награде који се увећава за по 50% од те награде за другу и сваку следећу радњу.

Заступање

Тарифни број 71.

За заступање на рочишту адвокату припада:

- за свако рочиште једнак износ награде као и за поднеске којима се покреће поступак из Тарифног броја 69. и 70.

- за свако рочиште које је одложено решењем суда, органа и др. да се рочиште не одржи, 50% од награде из претходне тачке овог тарифног броја.

За присуствовање рочиштима, одржаним или не одржаним, адвокату припада, поред награде за заступање, и награда за сваки започети сат, рачунајући од времена када је почетак био заказан, у износу од по 50 поена.

Награда из овог тарифног броја припада адвокату и за присуствовање вештачењу, увиђају као и свим осталим радњама суда, органа и др. које се одржавају у згради или ван зграде суда, органа и др.

Заступање више странака

Тарифни број 73.

Када адвокат заступа више странака, награда му се по овом основу додатно увећава за сваку радњу коју предузима за по 50% за другу и сваку наредну странку. У овом случају, увећан износ награде се обрачунава у односу на сваку процесну радњу понаособ тако што се награда за заступање једне странке увећава процентом који одговара броју странака које адвокат заступа у тренутку када се процесна радња предузима.

САСТАВЉАЊЕ ИСПРАВА

Правни послови (процењиво)

Тарифни број 74.

За састављање уговора (за живота или након смрти, једностраних или двостраних и др.) и изјава воља (завештање и др.) и то у процењивим стварима када се правни посао односи на имовину која има одређену новчану вредност, адвокат по своме избору може применити Тарифни број 13. или награду обрачунати у процентуалном износу од тржишне вредности имовине, која је предмет правног посла, с тим да тај проценат не може бити већи од 1,5%. У сваком случају најнижи износ награде не може бити мањи од 375 поена.

Код правних послова где је предмет повремено давање (закупнине и др.) тржишна вредност предмета правног посла се утврђује збиром тих повремених давања у уговореном периоду али не краћем од једне и не дужем од пет година.

Правни послови (непроцењиво)

Тарифни број 75.

За састављање уговора и изјава воља у непроцењивим стварима адвокату припада награда према врсти тог правног посла, независно од означене вредности и то:

Врста правног посла	Награда
- за састављање ортачких уговора	1.000 поена
- за састављање уговора о коришћењу заједничке ствари	750 поена
- за састављање уговора о послузи	550 поена
- за састављање уговора о трговинском заступању или посредовању	850 поена

- за састављање генералних (општих) уговора	1.000 поена
- за састављање предуговора	750 поена
- за састављање осталих уговора	650 поена
- за састављање завештања	650 поена
- за састављања пуномоћи	450 поена
- за састављање осталих изјава	375 поена

Општи и појединачни акти привредних субјеката државних органа и осталих правних лица

Тарифни број 76.

За састављање општих или појединачних аката привредних субјеката, државних органа, односно органа локалне самоуправе и осталих правних лица адвокату припада награда према врсти тог аката, независно од означене вредности и то:

Врста правног акта	Награда
- за састављање статута или оснивачког акта привредног субјекта и осталих правних лица	1.000 поена
- за састављање осталих општих аката привредног субјекта и осталих правних лица (правилници и др.)	850 поена
- за састављање општих аката државних органа или органа локалне самоуправе	1.250 поена
- за састављање појединачних аката привредних субјеката и осталих правних лица (одлуке и др.)	650 поена
- за састављање појединачних аката државних органа или органа локалне самоуправе (одлуке, решења и др.)	750 поена